

معرفی های گزارشی

جهان شمولی حج از منظر قرآن کریم، سیمای حج در روایات، شرافت زمانی حج، حج تجسم اصول عقاید، پیوند شئون حج با ولایت، ضرورت تطهیر کعبه از تولیت طاغیان و ...

بخش های دوم و سوم بر اساس مناسک حج و عمره گوشه هایی از اسرار معارف حج و رازها و رمزهای این حرکت عظیم الهی را می نمایند، و چگونگی جای های مقدس در سرزمین وحی را گزارش می کند؛ عناوینی چون: میقات، تشریح میقات ها و راز نامگذاری آنها، حرم الهی و مکه، ویژگی های فقهی مکه جایگاه محوری کعبه، تعالی روح حج گزار ژرف نگر به مقام عرش، کعبه برترین معبد و ...

بخش چهارم ویژه سخن از زیارت است و حضور در محضر اوست با عناوینی چون: اتمام حج و عمره با زیارت، زیارت حضور در بارگاه انسان کامل، زیارت جلوه ای از محبت، ادب حضور، ضیافت پیامبر، سیرت رفیع حق.

اصطلاح نامه علوم اسلامی، تدوین شده است. نویسندگان کوشیده اند اصطلاحات اصول فقه را طبقه بندی کرده و محدوده اصطلاحات را مشخص کنند و اصطلاحات مشابه را به همدیگر ارجاع دهند.

تبیح فلسفه و کلام

• صهبای حج

عبدالله جوادی آملی، چاپ اول، قم، مرکز نشر اسراء، ۱۳۷۷، ص ۶۱۷، وزیری.

«صهبای حج» پژوهشی است عارفانه در معارف و آموزه های والای حج. کتاب در چهار بخش سامان یافته است: (۱) ابعاد حج (۲) اماکن حج (۳) مناسک حج (۴) زیارت. در بخش نخست از جایگاه، اهمیت حج در اندیشه اسلامی سخن رفته است؛ با عناوینی چون: حج، از ارکان اسلام، حج تجلیگاه کلیت و دوام اسلام.

تبیح کلیات

• کتابنامه ائمه اطهار

ناصرالدین انصاری قمی، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۸۰ ص، وزیری.

کتاب شامل کتابنامه های نه تن از امامان معصوم (ع) است و در آن بیش از ۱۶۰۰ کتاب معرفی شده است.

کتابنامه پیامبر اکرم (ص)، امیرالمؤمنین (ع)، امام حسین (ع) و امام زمان (عج) به خاطر فراوانی در این جا نیامده است.

از این مجموعه ۲۷۰ کتاب، مجموعه هایی هستند که به زندگی ائمه (ع) پرداخته و بقیه کتاب های مستقل درباره هر کدام از امامان (ع) می باشد. بیشترین تعداد کتاب درباره امام مجتبی (ع) و کمترین آن درباره امام عسکری (ع) می باشد.

• اصطلاح نامه اصول فقه

چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۰۳ ص، خشتی.

این کتاب در راستای طرح کلان

• الهی نامه

حسن زاده آملی، چاپ هفتم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۵۶ص، وزیری.

الهی نامه، مناجات‌نامه‌ای فارسی است که به قول نویسنده از القاءات سیّوحی است که از تحولات روحی و تفکرات عقلی و هیجان قلبی و هیجان شهودی به صورت طایفه‌ای از کلمات قصار به منصفه تحبیر و ترصیف ظهور یافته است.

• رویکرد دینی در تهاجم فرهنگی

اصغر افتخاری - علی اکبر کمالی، چاپ اول، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۲۵ص، وزیری.

نویسندگان در این کتاب از رویکرد دینی در تهاجم فرهنگی سخن گفته و آن را در پنج فصل سامان داده‌اند. در فصل اول به این پرسش پاسخ گفته‌اند که اگر ادیان الهی همه دارای جوهره واحدی هستند، چرا در تهاجم و تعارض با یکدیگرند؟ در فصل دوم معنای دین و تهاجم فرهنگی مورد کاوش قرار گرفته است. در فصل سوم با بررسی دو دین مسیحیت و یهود، چگونگی وقوع تخریب در درون ادیان بحث شده است.

در فصل چهارم از «تحدید دین» توسط جریانات مهاجم فرهنگی به عنوان یکی از نمودهای تهاجم فرهنگی سخن رفته است و فصل پایانی به ابزارهای تهاجم فرهنگی پرداخته است.

• معرفت‌شناسی از دیدگاه برخی فلاسفه

اسلامی و غربی

سید حسین ابراهیمیان، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۴۴ص، وزیری. این کتاب پایان‌نامه کارشناسی ارشد

نویسنده در رشته الهیات و معارف اسلامی است و دارای ده فصل می‌باشد: بحث‌های مقدماتی، تعریف شناخت، امکان‌شناخت، ریشه‌های اصلی شناخت، علم حصولی، اقسام مفاهیم کلی یا معقولات اولی و ثانی، گرایش پوزیتیویسم، اصالت حس یا عقل، ابزار شناخت و ارزش شناخت.

نویسنده کوشیده است در هر مورد آرای فیلسوفان اسلامی و غربی را به تناسب نقل کند و در مواردی نیز مورد نقد و بررسی قرار داده است.

• معرفت‌شناسی در عرفان

سید حسین ابراهیمیان، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۱۵ص، وزیری.

نویسنده در این کتاب به جایگاه والای عقل و برهان و معرفت و شهود عرفانی، فرق‌های این دو اسلوب و رابطه و پیوند آن دو و چگونگی متحد ساختن آن دو پرداخته است. در فصل اول ماهیت معرفت در عرفان بحث شده است و در فصل دوم جایگاه عقل از دید عارفان بررسی شده است. در فصل سوم از علل و عوامل برتری و شرافت معرفت عرفانی بر معرفت عقلی و فلسفی بحث شده است. فصل چهارم از اتحاد عقل و شهود سخن گفته شده است. فصل پنجم از منزلت «معرفت عرفانی» در قرآن و احادیث سخن گفته شده است. در فصل ششم ابزار معرفت عرفانی مورد بحث قرار گرفته است.

در فصل هفتم مراتب معرفت عرفانی نشان داده شده است. در فصل هشتم از موانع موجود در راه معرفت عرفانی بحث

شده است.

در فصل نهم زمینه‌ها و شرایط معرفت عرفانی مورد بررسی قرار گرفته است. و در فصل دهم از معیار و میزان صدق در معرفت عرفانی بحث شده است.

• بیع قرآن و حدیث

• اللباب فی علوم الکتاب

عمر بن علی الدمشقی الحنبلی، چاپ اول، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۹، ۲۰جلد، وزیری.

«اللباب» تفسیری گسترده بر قرآن مجید است که مؤلف آن ابو حفص عمر بن علی دمشقی، بروشنی شناخته نیست، اما گستره آگاهی‌های موجود در تفسیر وی نشان می‌دهد که او عالمی بوده است پر اطلاع.

او به سال ۸۷۹ زنده بوده است. بنابراین اثر وی از مجموعه آثار قرن نهم به شمار خواهد بود. اولین نقش را در تفسیر دمشقی حنبلی، توجه به آیات در تفسیر آیات ایفای می‌کند. مؤلف در تبیین معانی واژه‌ها به تفصیل از «شعر» بهره گرفته است و در تفسیر آیات به گستردگی، حدیث مستند قرار گرفته است.

کتاب را چهار نفر بر اساس دو نسخه مقابله، تصحیح و تحقیق کرده‌اند، و در پانوشت‌ها منابع، اشعار، اقوال و احادیث را آورده و گاه توضیحاتی برای تبیین موارد مبهم آن افزوده‌اند.

• حق و باطل از دیدگاه قرآن

سید محمدحسین بهشتی، چاپ اول، تهران، انتشارات بقعه، ۱۴۷ص، رقیعی.

مجموعه‌ای است از سه جلسه بحث و

گفتگو درباره «حق و باطل» از دیدگاه قرآن به ضمیمه «تسلیم حق بودن» که بخشی است از بحث های تفسیر شهید مظلوم آیه الله دکتر بهشتی. شیوه بحث در این موضوع بسی شورانگیز و حق نمایانه است. ابتدا آن بزرگوار از حاضران خواسته است که تصور خود را از مفهوم «حق و باطل» واگویند، آنگاه با دقت دیدگاه ها را تحلیل کرده و مفهوم دقیق «حق و باطل» را با نگاهی موشکافانه به آیات بررسی کرده است.

مفهوم حق و باطل، هدفداری نظام هستی، تفاوت جایگاه عمل انسان در اسلام و مکتب های مادی، دعوت انبیاء، دعوت به عدل و حق است، نقش حق خواهی در فعالیت های اجتماعی و تسلیم حق بودن... از جمله عناوین این کتاب است.

• سرود یکتا پرستی

سید محمد حسین بهشتی، چاپ اول، تهران، انتشارات، بقعه، ۱۳۷۸، ۱۴۲ ص، رقی.

در این مجموعه چهار بحث خواندنی از مباحث تفسیری و تربیتی شهید آیه الله بهشتی آمده است. در بخش اول از فلسفه نماز با زبانی گویا سخن رفته است و در بخش دوم که قسمتی است از سلسله بحث های تفسیری آن بزرگوار سخن از قبله است و تغییر آن، فلسفه تغییر قبله و گزارش و تحلیل حوادث پیرامون آن در مدینه و مواضع مسلمانان و یهودیان درباره این موضوع. «نماز چیست» که عنوان رساله ای است کوتاه ولی جذاب و خواندنی که بارهای بار چاپ شده است، و یکجا در این

مجموعه آمده است. نماز وسطی نیز یکی دیگر از بحث های این مجموعه است.

• تصنیف غرر الحکم و درر الکلم آمدی

مصطفی درایتی و حسین درایتی، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۵۶۴ ص، وزیری.

تنظیم کنندگان غرر الحکم و درر الکلم تلاش کرده اند کتاب غرر را بر پایه موضوع تنظیم کنند. بخش اول مباحث اعتقادی، بخش دوم مباحث عبادی، بخش سوم اخلاقی، بخش چهارم سیاسی، بخش پنجم اقتصادی، بخش ششم اجتماعی است.

بینج فقه و حقوق

• الفوائد الملیه

شهید ثانی، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۴۲۹ ص، وزیری.

کتاب شامل رساله ای از شهید اول درباره نماز نافله است که توسط شهید ثانی شرح داده شده و مبانی و مدارک احکام نماز نافله بیان گردیده است. مصحح محترم آن آقای محمد حسین مولوی با یاری تعدادی از محققان، آن را تصحیح و با چندین فهرست مفید در دسترس محققان قرار داده اند. بحث های کتاب شامل خطبه کتاب، مقدمه، سنن مقدماتی، سنن مقارناتی، منافیات و خاتمه می باشد.

• احکام خانواده

عبدالرحیم موگهی، چاپ سیزدهم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۳۵۹ ص، وزیری.

این کتاب درباره احکام متأهلین بر پایه

فتاوی مرحوم امام خمینی تنظیم شده و قبلاً در همین مجله معرفی شده است.

• احکام بانوان

محمد وحیدی، چاپ بیست و ششم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۵۹ ص، رقی.

این کتاب قبلاً در همین مجله معرفی شده است.

• طهارت و نجاست اهل کتاب و مشرکان در

فقه اسلامی

محمد حسن زمانی، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۲۵۶ ص، وزیری.

طهارت و نجاست اهل کتاب و مشرکان از جمله مباحث پر بحث و جدی در فقه می باشد و تقریباً از قدیم ترین مسایل فقهی است و آثار فراوان اجتماعی - فردی و بویژه در حوزه سیاست بین الملل مترتب است. نویسنده تلاش کرده است این بحث را در پنج فصل مورد بررسی قرار دهد: در فصل اول به شناخت و تعریف کافر، اهل کتاب و مشرک پرداخته است. نخست مفهوم کفر را بیان کرده آنگاه اقسام کافران را بر شمرده است. در فصل دوم به توحید یا شرک اهل کتاب پرداخته است و دلایل معتقدان به هر کدام از دو نظریه را ذکر کرده است. در فصل سوم دلایل اثبات طهارت یا نجاست اهل کتاب، مورد بررسی قرار گرفته است. در فصل چهارم به تأیید طهارت اهل کتاب پرداخته شده و در فصل پایانی طهارت یا نجاست مشرکان مورد بررسی قرار گرفته است.

تاریخ و شرح حال

دکتر شریعتی جستجوگری در مسیر شدن
سید محمد حسین بهشتی، چاپ اول،
تهران، انتشارات بقعه، ۱۳۷۸،

۱۰۹ ص، رقمی.

دکتر شریعتی متفکر، جامعه‌شناس و
مصلح بزرگ روزگار معاصر است که
بی هیچ گفتگویی در بیداری نسل جوان پیش
از انقلاب اسلامی و سوق دادن آن به سوی
اسلام نقش شگرف و عظیمی داشته است.
با همه گفتگوها درباره، اندیشه، کار، و
هدف شریعتی نیک اندیشان گویا در
اخلاص، سوز، پویایی و استوارگامی او در
هدف یاد شده اش تردیدی ندارند. آیه الله
دکتر بهشتی از معدود عالمان و متفکران
روحانی است که زمان شناسی، درک
استوار، اشرف بر جریان‌های و جاری‌های
زمان، صلابت در اندیشه، فراخ اندیشی،
سعه صدر و تحمل آراء دیگران را یکجا در
خود داشت. متانت سخن و تسلط بر نفس
در شنیدن و نقد کردن او شگفت آور بود. در
این مجموعه که شامل یک سخنرانی، دو
جلسه نقد و بررسی و چند مصاحبه است،
شهید مظلوم به بررسی شخصیت، آثار،
اندیشه و تفکر شریعتی پرداخته است. در
بخش نقد و بررسی آن بزرگوار دیدگاه آقای
مصباح را درباره اندیشه شریعتی درباره
خاتمیت نقد کرده است. این مجموعه،
نمونه‌ای است از تحلیلی هوشمندانه، نقدی
آگاهانه و منصفانه، برخوردار صمیمی و
اصلاح‌گرایانه با آراء.

عبیدزاکانی

علی اصغر حلبی، چاپ اول، تهران،
طرح نو، ۱۳۷۸، ۲۳۶ ص، رقمی.
عبیدزاکانی به واقع از نادره‌های فرهنگ

ایرانی - اسلامی است. گو اینکه عیب بیشتر
به هزل و هجو گویی شناخته شده است، اما
واقع این است که او عالمی است نکته بین و
متفکری است درد آشنا و درد شناس. آقای
حلبی که پیشتر برخی از آثار عبید را نشر
کرده بود و در اثر فخیم خود «تاریخ طنز و
شوخی طبعی» به لحاظ محتوی فکری عبید با
آن اثر با او آشنایی‌هایی مبهم به هم رسانده
بود، اکنون در نوشته‌ای مستقل ابعاد
زندگی و اندیشه و سبک نگارش عبید را به
نیکی شناسانده است. کتاب در پنج بخش
سامان یافته است

بخش اول مقدمات بحث است و نگاهی گذرا
به زندگانی عبید، در بخش دوم از روزگار
عبید و وضع سیاسی فرهنگی آن روزگار سخن
رفته است و از معاصران عبید.

بخش چهارم بحثی است سودمند در باب
طنز و شوخی طبعی و علل گرایش بدان.
در بخش پنجم که باید آن را بخش اساسی
کتاب دانست، اندیشه‌های عبید گزارش
شده است. کتاب عبید زاکانی با همه
اختصار نکته دار و خواندنی است.

اولین رئیس جمهور

محمد جواد مظفر، چاپ اول، تهران،
انتشارات سریر، ۱۳۷۸، ۲۷۲ ص، رقمی.

نزدیک به بیست سال پیش مردم ایران در
پی انقلاب شکوهمند اسلامی خویش به
پای صندوق‌های رأی رفتند تا اولین
رئیس جمهور کشور را انتخاب کنند.
آنچه در این کتاب آمده است، شامل پنج
گفتگوست در آستانه انتخابات. کتاب را
می‌توان نوعی تاریخ جریان‌های آن روزها
برشمرد، که خواننده می‌تواند از جمله
فضای سیاسی کشور و صف بندی‌های
گوناگون در آن روزگاران را دریابد.

افزون بر این در شناخت کسانی که در
جریان انتخابات در میدان بودند نیز نکات
تأمل بر انگیزی توان یافت.

گفتگوها را تنی چند از جوانان که در آن
روزگار دبیرخانه شورای انقلاب را اداره
می‌کرده‌اند، سامان داده‌اند. آقای مظفر
ضمن مقدمه‌ای گویا چگونگی تدوین
کتاب را و گفته، و با پانوشته‌هایی
توضیحی در جای جای، کتاب ابهامات
گفتگوها را زودوده است.

شیخ عبدالرحمن جامی

نجیب مایل هروی، چاپ اول، تهران،
طرح نو، ۱۳۷۸، ۳۴۱ ص، رقمی.

عبدالرحمن جامی ادیب و عارف بلند آوازه
در میانه سال‌های ۸۱۷-۸۹۷ زیسته
است. او از یکسو با دربارهای ابوسعید
گورکانی و سلطان حسین میرزا در آمیخته
بود و از سوی دیگر با دانشمندان و اهل
مدرسه. جامی افزون بر اینها به خانقاهیان
و صوفیان نیز تعلق خاطر نشان داده است.
آنچه درباره جامی بویژه در سال‌های
نخست پس از وی به قلم آمده است، گاه
افسانه گونه است و گاه آمیخته به اغراق و
گزافه گویی و مرادگرایی. حضرت مایل
هروی که از سختکوشان در حوزه فرهنگ
و ادب پارسی بویژه شناخت تصوف عرفان
است، در این نوشته کوشیده است از همه
سمت و سوهای سیاسی، مذهبی، ادبی و
عرفانی جامی، با نگاهی انتقادی تصویری
درست و بدور از پیرایه‌ها به دست دهد.
کتاب در شش فصل سامان یافته است: در
فصل اول از سیاست، ادب و فرهنگ در
عصر جامی سخن رفته است و در فصل
دوم، از زندگانی و سفرهای جامی.
(جامی، در بارهای سیاسی عصر و

پسندهای عام فرهنگی-اجتماعی» عنوان فصل سوم کتاب است، و در فصل چهارم بستر ادبی و دانش وری که در آن جامی بالیده گزارش شده است.

جامی در پهنه عرفان و جامی پس از تیموریان، عناوین دیگر بخش های کتاب است.

• الخراج

غیداء خزنه کاتبی، چاپ اول، بیروت، مرکز دراسات الوحده العربیة، ۱۹۹۷، ۴۱۵ ص، وزیری.

نویسنده در این کتاب «خراج» را در جامعه اسلامی از آغاز فتوحات یا اواسط قرن سوم هجری به پژوهش نهاده است. کتاب با مقدمه ای از مورخ بلند آوازه عراقی عبدالعزیز دوری آغاز می شود که وی اهمیت بحث را واگفته و جایگاه این پژوهش را در بحث خراج نمایانده است. نویسنده ابتداء به تفصیل از منابع و مصادر بحث سخن گفته و حد و حدود بهره رسانی منابع و بهره گیری از آنها را نشان داده است. چگونگی ارج گذاری نویسنده به این مصادر، گو اینکه گاه پذیرفتنی نیست، اما بسی روشمند و کارآمد است.

آنگاه در ضمن چهار فصل بحث خراج را پایان برده است. در فصل اول از خراج در روزگار خلیفه دوم سخن گفته، و در فصل دوم از خراج روزگار حاکمیت امویان. و فصل سوم عهده دار گزارش چگونگی خراج در عصر عباسیان است.

در فصل چهارم از چگونگی وضع خراج، سیاست خلفاء در آن، قوانین مرتبط با کارگزاران خراج بحث شده است و فصل پنجم ویژه بحث از «صواقی»؛ است یعنی زمین های بی صاحب به هنگام فتح، و نیز اموال خانواده حاکمان و زمینها و املاک

زیده گزینی شده از سوی حاکمان فصل واپسین کتاب از «خراج» در نگاه فقیهان بحث کرده است.

«الخراج» نمونه ای از پژوهشی استوار، تتبع و جستجویی شگفت در منابع و مصادر بسیار کهن اند.

• بانوی کربلا حضرت زینب

بنت الشاطی، ترجمه سید رضاصدر، چاپ سوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۷۶ ص، وزیری.

خانم دکتر عایشه بنت الشاطی از نویسندگان منصف اهل سنت است که افزون بر کتاب هایی در زمینه تفسیر، چندین کتاب درباره شخصیت های صدر اسلام نگاشته است که از جمله آنها همین کتاب می باشد که توسط مرحوم آیه الله صدر ترجمه شده است.

کتاب دارای فصولی از قبیل پدران و نیاکان، سایه هایی بر گهواره، خردمند بانوی بنی هاشم، هجرت، بانوی کربلا، کاروان اسیر، بازگشت کاروان، آخرین سفر، در پی خون خواهی و ندای جاویداست.

مترجم محترم در مواردی که اشتباهات تاریخی برای نویسنده پیش آمده در پاورقی اصلاح کرده است.

• حقایق پنهان

احمدزمانی، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۵۱۰ ص، وزیری.

نویسنده در این کتاب در صدد پاسخ گویی به شبهات و اتهاماتی است که بر زندگی سیاسی امام حسن (ع) وارد می کنند.

چگونگی ساختار شخصیتی امام مجتبی (ع)، مسؤلیت های سنگین وی در دوران حاکمیت امیر مؤمنان (ع)، دوران پرماجرای امامت و

خلافت ظاهری، انگیزه های صلح، دوران ده ساله پایان عمر آن حضرت (ع) و تهاجم فرهنگی امویان و عباسیان و انگیزه های این تهاجم را مورد بحث قرار داده است.

• از ساحل به دریا

جواد محدثی، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۸، ۱۸۴ ص، رقعی.

این نوشته شامل مقالاتی است که نویسنده به یادبود علما و بزرگان و شهدا و دوستان و آشنایان خود نوشته است و شامل چهاربخش خورشیدها، نادره ها، از جبهه شهادت و شهیدان گروهی می باشد.

• متفرقات

• مالیة عمومی و اقتصاد دولت

دکتر یدالله دادگر، چاپ اول، تهران، بشیر علم و ادب، ۱۳۷۸، ۲۵۷ ص، وزیری.

کتاب حاصل تجربه تدریس چندین ساله نویسنده در رشته اقتصاد است.

در فصل اول، مالیة عمومی مورد اشاره واقع شده است.

فصل دوم به جایگاه دولت در اقتصاد پرداخته است. چهارچوب تصمیم گیری

در بخش عمومی موضوع فصل سوم می باشد. فصل چهارم به نقش دولت در تخصیص منابع اختصاص دارد. فصل پنجم و ششم مباحث مالیاتی را مطرح

نظر قرار داده است. فصل هفتم بودجه، تثبیت اقتصادی و توزیع درآمد را مورد

بحث قرار می دهد و فصل هشتم به تأمین اجتماعی، قرضه ملی و دیگر مباحث مالیة اشاره دارد.

○